

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ฝรั่งสามพราน

ทะเบียนเลขที่ สช 68100245

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน คำขอเลขที่ 66100338 ทะเบียนเลขที่ สช 68100245 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 6 ตุลาคม 2566

ประกาศ ณ วันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. 2568

(นางสาวนุสรา กาญจนกุล)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ฝรั่งสามพราน

Sam Phran Guava หรือ Farang Sam Phran

(1) เลขที่คำขอ	66100338	ทะเบียนเลขที่	สข 68100245
(2) วันที่ยื่นคำขอ	6 ตุลาคม 2566	วันที่ขึ้นทะเบียน	6 ตุลาคม 2566
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	กลุ่มแปลงใหญ่ฝรั่งตำบลบางช้าง		
ที่อยู่	60 หมู่ 2 ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110		
(4) รายการสินค้า	ฝรั่ง		
(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า			

คำนิยาม

ฝรั่งสามพราน หรือ Sam Phran Guava หรือ Farang Sam Phran หมายถึง ฝรั่งพันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาส์ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสื่อ พันธุ์เฟิ่นหงมี และพันธุ์แดงโม ลักษณะผลเป็นทรงกลมแบนหรือกลมรีไปจนถึงทรงกลมค่อนข้างยาว ผลอ่อนมีผิวเปลือกสีเขียวถึงเขียวเข้ม ผลแก่ผิวเปลือกสีเขียวอ่อนถึงสีขาวอมเหลืองหรือเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อมีสีขาวหรือสีแดง ตามแต่ลักษณะสายพันธุ์ เนื้อกรอบนอกออกจากเมล็ดได้ง่าย รสชาติหวานหรือหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด ผลิตในพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ฝรั่ง : พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาส์ทองไร้เมล็ด พันธุ์หงเป่าสื่อ พันธุ์เฟิ่นหงมี และพันธุ์แดงโม

(2) ลักษณะเฉพาะทางกายภาพแยกตามสายพันธุ์

(2.1) พันธุ์กิมจู : ทรงผลกลมแบน หัวชี้หรือหัวจุกบุม ขนาดผลปานกลาง ผิวเปลือกเรียบ เป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อกรอบฟู สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด

(2.2) พันธุ์สุ่ยมี : ทรงผลกลมแบน หัวยาวไม่ติดกึ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ เป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อกรอบฟู สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานมาก ไม่ฝาด

(2.3) พันธุ์แป้นสีทอง : ทรงผลกลมแบน หัวยาวไม่ติดกึ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกขรุขระมีเหลี่ยมสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีเขียวอ่อน เนื้อแน่นกรอบ สีขาว เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดมาก รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(2.4) พันธุ์สาส์ทองไร้เมล็ด : ทรงผลกลมค่อนข้างยาว หัวยาวไม่ติดกึ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ เป็นสัน ผลอ่อนมีสีเขียวเข้ม ผลแก่มีสีขาวอมเหลือง เนื้อแน่นกรอบ สีขาว ไม่มีเมล็ด ใ้ส่กกลางเนื้อเนียน และตรงกลางอาจมีช่องว่างขนาดเล็ก รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่ฝาด

(2.5) พันธุ์หงเป่าสือ : ทรงผลกลมแบนมาก หัวขั้วหรือหัวจุกนูน ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อฟูกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวานมาก ไม่ฝาด

(2.6) พันธุ์เฟินหงมี : ทรงผลกลมแบน มีร่องกลางผล หัวยาวไม่ติดกึ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อฟูกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(2.7) พันธุ์แดงโม : ทรงผลกลมรี หัวจุก หัวยาวไม่ติดกึ่ง ขนาดผลใหญ่ ผิวเปลือกเรียบ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีเขียวอ่อนอมชมพู เนื้อในเป็นวง เนื้อแน่นกรอบ สีแดง เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย เมล็ดน้อย รสชาติหวาน ไม่ฝาด

(3) ลักษณะทางเคมี

ค่าความหวาน 6 – 16 องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์หรือใช้กิ่งพันธุ์จาก 7 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์แป้นสีทอง พันธุ์สาสีทอง ไร่เมล็ด พันธุ์หงเป่าสือ พันธุ์เฟินหงมี และพันธุ์แดงโม ที่มีความสมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลง จากพื้นที่อำเภอสามพราณ และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม

(2) ควรยกร่องสวนในการปลูก และควบคุมระดับน้ำในร่องให้ต่ำกว่าหลังร่อง 50 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม

(3) ขุดหลุมปลูก ขนาดความกว้าง 20 x 20 เซนติเมตร ความลึก 15 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก มีระยะปลูกแต่ละต้นห่างกัน 2 – 3 เมตร หรือตามความเหมาะสม

(4) วางกิ่งพันธุ์ลงในหลุมปลูก กลบดิน และควรปักไม้ เพื่อประคองกิ่งพันธุ์

การดูแลรักษา

(1) การให้น้ำ กรณีไม่มีฝนตก ควรให้น้ำอย่างน้อย 1 – 3 วันต่อครั้ง

(2) ควรใส่ปุ๋ย เดือนละ 2 ครั้ง หรือตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต

(3) ควรมีการตัดแต่งกิ่งตามความเหมาะสม และกำจัดวัชพืชเป็นประจำ หากมีโรคหรือแมลงศัตรูพืช ควรกำจัดด้วยสารชีวภาพ หรือหากใช้สารเคมีต้องปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค เป็นสำคัญ

(4) ควรห่อผลที่มีความสมบูรณ์ ภายหลังจากเกสรร่วง 14 วัน หรือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 2.5 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสม โดยห่อด้วยถุงพลาสติกที่มีการเจาะรูระบายน้ำ เพื่อป้องกันแมลง และห่อด้วยกระดาษอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันแสงแดดและรักษาผิวเปลือกให้สวยงาม

การเก็บเกี่ยว

- (1) พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์สาสีทองไรเมล็ด พันธุ์หงเป่าสีอ พันธุ์เฟิ่นหงมี และพันธุ์แดงโม มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวประมาณ 120 วันหลังจากออกดอก หรือหลังจากห่อผลผลิตประมาณ 45 วัน หรือตามความเหมาะสม
- (2) พันธุ์แป้นสีทอง มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวประมาณ 150 วันหลังจากออกดอก หรือหลังจากห่อผลผลิตประมาณ 75 วัน หรือตามความเหมาะสม
- (3) วิธีการเก็บเกี่ยว ใช้กรรไกรตัดกิ่งชนิดปากแหลมหรืออุปกรณ์อื่นที่เหมาะสมตัดบริเวณข้อผล โดยสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ทุก ๆ 10 – 15 วันต่อรุ่น หรือตามความเหมาะสม

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ฝรั่งสามพราน” หรือ “Sam Phran Guava” หรือ “Farang Sam Phran”
- (2) ให้ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้า สถานที่ผลิตหรือจัดจำหน่าย หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พันธุ์ฝรั่ง เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ เป็นต้น เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรีใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดาเหนือ 10 ฟลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 ฟลิปดา เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่มีแม่น้ำนครชัยศรีไหลผ่าน ได้พัดพาตะกอนดินและธาตุอาหารต่าง ๆ มาทับถม โดยเฉพาะในช่วงฤดูน้ำหลาก พื้นดินบริเวณนี้จึงมีความอุดมสมบูรณ์ หรือเรียกว่า “ดินน้ำไหลทรายมูล” สภาพน้ำ มีความกร่อยหรือเค็มพอดี ประกอบกับมีระบบชลประทานที่ดี ทำให้มีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดทั้งปี ลักษณะดินในพื้นที่ประกอบด้วย ชุดดินธนบุรี ชุดดินสมุทรสาคร และชุดดินตำเนินสะดวก ลักษณะเป็นดินเนื้อเหนียว สีน้ำตาล ดินชั้นบนมีลักษณะทับถมเป็นชั้น ๆ ดินชั้นล่างเป็นสีน้ำตาลปนเหลือง มีความเป็นกรดเล็กน้อยถึงด่าง

ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่การปลูกฝรั่งสามพราน เป็นพื้นที่ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ได้แก่ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีอากาศหนาวเย็น และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป โดยมีปริมาณน้ำฝนประมาณ 1,100 – 1,200 มิลลิเมตรต่อปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 25 – 37 องศาเซลเซียส

จากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ส่งผลให้พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกฝรั่งสามพราน โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว ซึ่งจะปลูกได้ผลผลิตคุณภาพดี ประกอบกับสภาพน้ำมีความกร่อยหรือความเค็มที่พอดี เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ทำให้ฝรั่งสามพรานทั้ง 7 สายพันธุ์ มีรสชาติหวาน ไม่ฝาด เนื้อมีความกรอบมาก เนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย

ประวัติความเป็นมา

สามพราน เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครปฐม ถูกตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2439 เดิมชื่ออำเภอตลาดใหม่ บริเวณพื้นที่อำเภอสามพราน เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง สามารถปลูกผลไม้มานานชนิดได้ดีให้รสชาติหวาน ซึ่งฝรั่งเป็นผลไม้ที่นิยมปลูกมาตั้งแต่สมัยโบราณ พันธุ์ที่รู้จักกันคือ ฝรั่งจีนก จะมีผลขนาดเล็กมีไส้สีแดง ปัจจุบันนิยมปลูกฝรั่งลูกใหญ่เป็นพันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เริ่มเพาะปลูกครั้งแรกในพื้นที่อำเภอสามพราน โดยมีเกษตรกรอำเภอสามพราน ได้ขอซื้อต้นฝรั่งที่ปลูกในกระถางบนเรือโยงของชาวต่างชาติที่เข้ามาทำการค้าขาย ในช่วงงานชุมนุมกล้วยไม้โลก ครั้งที่ 9 ในช่วงปี พ.ศ. 2521 ภายหลังจากที่นำไปปลูกในพื้นที่อำเภอสามพราน พบว่า ต้นฝรั่งสามารถเติบโตและให้ผลผลิตที่ดี โดยผลผลิตมีขนาดใหญ่กว่าฝรั่งจีนกของไทย จึงได้ทำการจำหน่ายกิ่งพันธุ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อำเภอสามพรานและพื้นที่ใกล้เคียงนำไปปลูก จนมีชื่อเสียงแพร่หลายไปทั่วประเทศ ก่อนจะมีการพัฒนาเป็นสายพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงมีการนำเข้ามาสายพันธุ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น พันธุ์แบ็นยักซ์ พันธุ์กลม สาลี พันธุ์แบ็นสีทอง พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์สาลีทองไรเมลิต พันธุ์หงเป่าสีอ พันธุ์เฟินหงมี และพันธุ์แดงโม เป็นต้น จากสายพันธุ์ที่นำไปพัฒนาและนำเข้ามาปลูกใหม่ดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันมีสายพันธุ์ฝรั่งสามพรานที่ยังคงเพาะปลูกและได้รับความนิยมจากผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง จำนวนทั้งสิ้น 7 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์กิมจู พันธุ์สุ่ยมี พันธุ์แบ็นสีทอง พันธุ์สาลีทองไรเมลิต พันธุ์หงเป่าสีอ พันธุ์เฟินหงมี และพันธุ์แดงโม ด้วยคุณภาพที่โดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ คือ มีรสชาติหวาน ไม่ฝาด เนื้อมีความกรอบมาก ฉ่ำแล้วเนื้อล่อนออกจากเมล็ดได้ง่าย จึงเป็นที่นิยมของกลุ่มผู้บริโภคเป็นอย่างมากและเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “ฝรั่งสามพราน” โดยปัจจุบันเกษตรกรได้มีการพัฒนาสวนฝรั่งสามพรานเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมสวนและรู้จักฝรั่งสามพรานเพิ่มมากขึ้น

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิต ฝรั่งสามพราน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครชัยศรี 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครปฐม รายละเอียดตามแผนที่

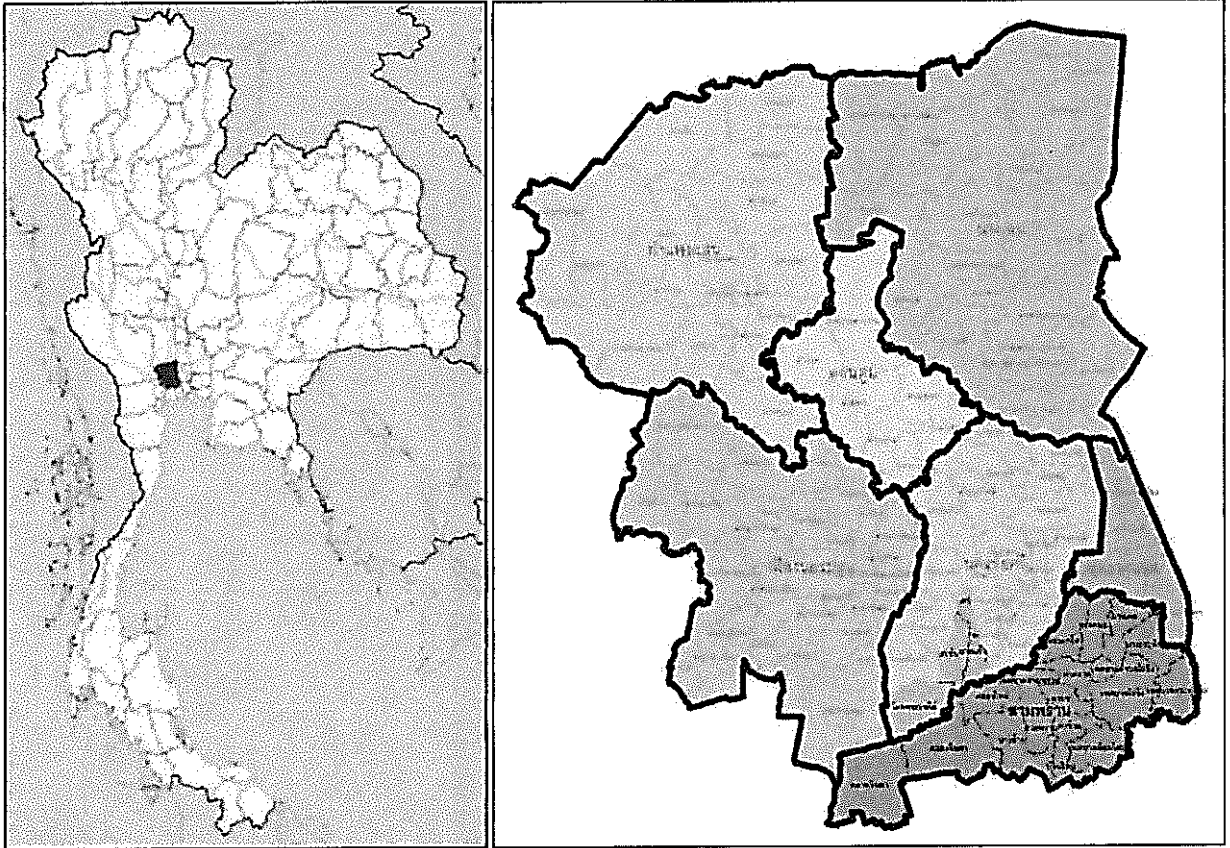
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ฝรั่งสามพราน ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ฝรั่งสามพราน รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) ให้มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฝรั่งสามพราน และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
ฝรั่งสามพราน

ขอบเขตพื้นที่การผลิต ฝรั่งสามพราน ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสามพราน และอำเภอนครศรีธรรมราช 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกพระเจดีย์ ตำบลท่ากระชับ และตำบลบางแก้ว ของจังหวัดนครศรีธรรมราช